

MUSEUMSGAARDEN KRINGSMINDE STRATEGI VISIONER & FREMTID

**FORMÅL MED
MODERNISERING:
VI VIL HØJNE
KVALITETEN PÅ
ARBEJDSFORHOLD
OG FORMIDLING
TIL BØRN OG
VOKSNE**

Forord

Denne udredning er igangsat af kulturchef Bodil Schelde-Jensen, Fredericia Kommune og museumschef Karsten Merrald Sørensen, Museerne i Fredericia, med det formål at beskrive udviklingsmodeller og bygningsmæssige behov for nuværende og fremtidige aktiviteter på Kringsminde.

Arbejdsgruppen takker for et godt og åbent samarbejde med relevante afdelinger i Fredericia Kommune.

Fredericia, februar 2021

Indledning

Det er rart at komme på Kringsminde. Det er et unikt sted. Så unikt at vi vil udvikle det til det bedste sted i Danmark til formidling af bondekulturen fra midten af 1800-tallet til midten af 1900-tallet. Vi vil udvikle det autentiske miljø, som levendegør livet på landet. Det vil vi gøre med udgangspunkt i de 100 - 120 frivillige, som deltager i aktiviteterne, sammen med de helt unikke bevaringsværdige bygninger, som danner rammen omkring Kringsminde.

I 2020 henvendte Fredericia og Omegns Biavlerforening sig til Kringsminde med et behov for mere plads. Dels mere plads i bigården og dels mere plads til opmagasinering af bistader og materiel. Behovet for mere plads skyldes den store og voksende interesse for biavl. Antallet af nye biavlere er de seneste år steget og i 2020 havde foreningen omkring 20 kursister på begynderkurset. Det er det højeste i foreningens historie, og det gav 13 nye medlemmer, så foreningen tæller nu 85 medlemmer. Biavl er en del af bondekulturen og passer ind i det autentiske miljø, der er skabt på Kringsminde. Foreningen er meget tilfreds med at være på Kringsminde og ønsker at fortsætte og udvide samarbejdet i stedet for at finde et alternativt sted for dens aktiviteter.

Skoletjenesten spiller en central rolle på Kringsminde som formidling til skoleklasserne i Fredericia kommune. Skoletjenesten stammer fra 1990 og er en kær tjeneste for skolerne, deres klasser og deres lærere. Som en del af "huslejen" hjælper biavlerforeningen skoletjenesten med formidling af biernes forunderlige verden.

Kringsminde byder på mange aktiviteter, som hænger sammen med årets gang på landet. Ud over de daglige sysler med husholdning, husflid, såning, vækst og høst, er der fem større arrangementer, hvor gården vises frem af de frivillige kræfter.

"Forårsarrangementet" i april er en fejring af frugtbarheden. Forårets arbejde i have og mark. Klipning af får og bearbejdning af ulden.

"Jordbær og honningdag" i juni er et fælles arrangement med Kringsminde, biavlerforeningen, Egeskov Kirke og naturvejlederne i Fredericia Kommune. Årets første honning høstes. Der serveres jordbær, som dypes i honning. Der er fremvisning af slyngerum og hvordan honningen slynges ud af tavlerne. Naturvejlederen og menighedsrådet arrangerer gåtur rundt om Rands Fjord og ender på Kringsminde til fællesspisning.

"Sommerarrangementet" i august er tid for at høsten skal i hus. Den gamle selvbinder køres frem og der høstes langhalm til julebukken. Det er også tid til den sidste høst af honning.

"Røddernes dag" i efterårsferien byder på roelygter. Kål og andre afgrøder hentes hjem. Der syltes rødbeder og gode sager, som skal bruges vinteren over. En rigtig bedsteforældredag.

"Juleforberedelserne" sidst i november er fastholdelse af de gamle juletraditioner fra bondekulturen. Gris og gås skal slagtes og gøres klar til julen. Adventskransen skal bindes, julebukken skal laves af langhalmen, som blev høstet i august. Ja, alle de gamle juletraditioner skal holdes i hævd.

Til årshjulsarrangementerne er der altid mange gæster. Der er altid mange børn og unge mennesker, som synes, at det er spændende at se de livagtige bønder i traditionelle dragter som levendegør fortællingerne om gamle dage på landet. Det er Kringsmindes mange frivillige, som agerer personer fra bondekulturen.

I 2020 fik Kringsminde Fredericia Kommunes "Frivillige Pris" for det store arbejde, der gøres for det sociale arbejde. Der er omkring 100-120 frivillige tilknyttet Kringsminde. For at fastholde de frivillige er der et behov for modernisering af faciliteterne på Kringsminde. Dels for at skaffe plads til biavlerne og dels for at møde de frivilliges og de ansattes krav til bygninger, arbejdsforhold og hygiejne, er det nødvendigt at modernisere Kringsminde, hvis aktiviteterne skal fortsætte og udvikles i fremtiden. Nye krav til hygiejne og arbejdsforhold fra forskellige myndigheder har efterhånden gjort Kringsminde utidssvarende og det bliver sværere at møde kravene, hvis ikke gården bliver opgraderet. Også Kulturarvsstyrelsen stiller krav til vedligehold både ude og inde. Nogle af kravene vil kunne stoppe aktiviteterne, hvis de ikke bliver mødt.

Hvordan mødes de nye behov?

Arbejdsgruppen har vurderet de forskellige behov og har set på mulighederne for at udvikle Kringsminde med de muligheder, der er i de fredede bygninger. Der er fundet plads til biavlerne, et stort møde og undervisningslokale, tidssvarende og levedsmiddelhygiejniske køkkenforhold til brug for skoletjenesten, for de frivillige, og for biavlerforeningens honningproduktion. Der er også plads til en tiltrængt fornyelse og udvidelse af de eksisterende toiletforhold.

Alternativet vil være en ny bygning, som kun kan placeres i større afstand fra Kringsminde idet den ikke må forstyrre indtrykket af Kringsminde, som en gammel slægtsgård.

Kringmindes historie i meget korte træk

Kringsminde kan skrive sin historie tilbage til 1600-tallet og var en forsyningsgård under Koldinghus. Under Treårskrigen 1848 – 1850 var gården med til at forsyne de danske tropper, som havde forskanset sig i Fredericia inden udfaldet 6. juli 1849.

Gården blev overtaget af Fredericia Kommune i 1985. Gården blev en del af Fredericia Kommunes Museer, bygningerne og gårdspladsen er fredede og fremstår i dag i det ydre velholdt med stråtag og smukt malede bindingsværksfacader.

Som museum har Kringsminde to opgaver. Dels at bevare de historiske artefakter, og dels ved hjælp af artefakterne at formidle dagliglivet på en stor bondegård i perioden fra midten af 1800-tallet til omkring 1950.

Nuværende aktiviteter på Kringsminde

Aktiviteterne på Kringsminde kan inddeles i flere hovedgrupper

Formidling af bondekulturen til børn og voksne

Om dagliglivet på en stor gård "i gamle dage"

Formidling af livet på gården omkring 1850'erne og frem til 1950'erne til et bredere publikum gennem levende udstillinger og aktiviteter for voksne og børn gennem de fem årsarrangementer. Her spiller de frivillige en stor rolle.

Skoletjenesten.

Museumsskolen på Kringsminde startede i maj 1990. Hensigten var at skabe praktisk og aktiv historieundervisning. Gennem årene herefter udvikles nye aktiviteter og formidlingsmåder. Dette er medvirkende til at formidlingen af østjysk landbrugskultur sker på anden vis, således at også dansk, matematik, natur-teknik og madkundskab kan indgå i et formidlingsbesøg på gården.

Se mere om Skoletjenesten i Bilag 1

De frivillige laug

Laugene er kernen i de levende aktiviteter, som med årstidernes skiften vender tilbage igen og igen. Det er dem, som kender de gamle traditioner, og det er dem der bærer de levende aktiviteter. Se mere om de enkelte laug i [Bilag 4, Laugene](#)

Laugene består af mennesker, som har interesse og kompetence i en eller flere af de gamle bondesyssler. De deltager i levendegørelse af gamle landbrugshåndværk. De frivillige har deres egne dragter, som de bruger til de forskellige arrangementer.

De frivillige laug kan være organiseret i foreninger med en selvstændig økonomi, som Fredericia og Omegns Biavlerforening, eller de kan være en del af de sociale fællesskaber, der er på Kringsminde.

De frivillige driver Persillegartneriet og det lille landbrug, som tilhører Kringsminde, efter principper og med redskaber, som har været anvendt i landbruget fra midten af 1800-tallet og 100 – 150 år senere.

Der er ca. 100 – 120 frivillige tilknyttet til Kringsminde. De fleste hjælper til ved de fem store arrangementer. Bortset fra i vintertiden kommer der hver dag omkring ti personer, som deltager i gårdens drift. Det er ca. 50 personer, som hver uge bruger en dag på Kringsminde. Dertil kommer biavlerforeningen, hvor der hver onsdag møder 15 – 30 medlemmer.

Der er også frivillige som hjælper til når skoletjenesten har besøg. I løbet af året er der besøg af skolebørn i ca. 60 dage.

Det er vigtigt for de frivilliges trivsel, at de får de rette betingelser, så de kan arbejde med det de interesserer sig for, og som de glædeligt formidler til de gæster, som besøger Kringsminde. Laugene er helt nødvendige for at Kringsminde fortsat kan levendegøre kultur- og naturhistorien omkring gården. Der er omkring otte forskellige laug og foreninger, som er aktive i forbindelse med Kringsminde.

Udstillinger

Kringsminde råder over en del redskaber og ting fra bondekulturen, som kan indgå i vekslende udstillinger. Det indbefatter også redskaber, som aktivt indgår i aktiviteterne. For eksempel er der et tærskværk, som bruges under høstaktiviteterne til at tærske det korn, som er høstet med en selvbinder.

Udviklingsmodeller

Med et renoveret og moderniseret Kringsminde er der muligheder for udvikling af Kringsminde som kultur og naturformidlingscenter i Fredericia. Og der er mange udviklingsmuligheder. Der skal udvikles tilbud med afsætning i Kringsminde og de muligheder det afføder. Ud over de aktiviteter der allerede er på Kringsminde er muligheder for følgende aktiviteter:

1. Lokalhistoriske vandreture
2. Lokalhistoriske fortællinger
  - a. Med Kringsminde og Vejlbj Sogn som udgangspunkt
  - b. 6. juli 1849
3. Lokale traditioner
  - a. Foreningsliv

- b. Kirken
  - c. De store gårde
  - d. Egnsrætter
  - e. Jagtmiddage lavet med lokalt nedlagt vildt
  - f. Stegt flæsk med persillesovs fra Persillegartneriet
  - g. Høst og høsttraditioner
4. Foredrag om Kringsminde
  5. Bondegårdsrollespil.
  6. Udvidelse af skolebesøg med forskellige temaer, årshjul
  7. Historisk biavl med halmkuber og ældre former for bistader.

Listen er ikke fyldestgørende, men alene et idekatalog til yderligere udvikling efter de behov og de muligheder, som kan vise sig.

Vision for udvikling af bygningerne.

Arbejdsgruppen har analyseret og opstillet de behov og krav, der er til vedligehold og modernisering på Kringsminde. Der er behov for:

1. Moderne og tidssvarende køkkenfaciliteter
2. Undervisnings- og mødefaciliteter til større grupper
3. Toiletforhold med større kapacitet
4. Opgraderede personalefaciliteter
5. Tidssvarende depoter og opbevaringsfaciliteter til museale artefakter
6. Udvidet depot til biavlerforeningen

Der er et behov for at vedligeholde og modernisere bygningerne indvendigt, så de kan rumme de eksisterende aktiviteter på betryggende vis. Behovet vil der især være hvis aktiviteterne skal udvides til at de også møder de udviklingsbehov der er. Behovene er nærmere beskrevet i Bilag 2 med behov.

I og med at bygningerne er fredede, er der en del begrænsninger. Hovedprincippet er, at bygningernes fremstående ikke ændres. Lysindfaldet i avlsbygningerne er begrænset, og derfor er de ikke egnede til moderne aktiviteter. Imidlertid vil det dog være muligt at placere større lysindfald gennem de store porte, ved at lave vinduer bag ved portene. Portene kan således åbnes, når der er brug for lyset.

Arbejdsgruppen har arbejdet sig igennem de muligheder, som bygningerne har med de begrænsninger, som fredningerne af gården nu byder. Der er fundet en løsningsmodel, som tilgodeser de behov, som er identificeret. Se Bilag 3.

Økonomi

Arbejdsgruppen har ikke taget stilling til økonomien i projektet, da der kan være forskellige løsningsmuligheder på de forskellige behov. En renovering af sydfløjen er tidligere anslået af Ejendomscenteret i Fredericia Kommune til ca. 2,0 millioner kroner. Arbejdsgruppen har ikke set sig i stand til at vurdere om overslaget er realistisk.

Det står dog klart, at det bliver nødvendigt at finde den nødvendige økonomi i form af tilskud fra forskellige kilder ud over Fredericia Kommune.

Arbejdsgruppen

Gruppen er nedsat efter opfordring af kulturchef Bodil Schelde-Jensen, Fredericia Kommune og museumschef Karsten Merrald Sørensen, Museerne i Fredericia, med det formål at beskrive udviklingsmodeller og bygningsmæssige behov for nuværende og fremtidige aktiviteter med det sigte at fastholde og udvikle de frivilliges aktiviteter og formidlingstilbud af bondekulturen til borgere i Fredericia Kommune.

Arbejdsgruppen består af

Karin Rahbek, pædagog og museumsforvalter, Kringsminde

Bjarne Christensen, naturvejleder, Fredericia Kommune

Viggo Munck, formand, Fredericia og Omegns Biavlerforening.

Bilag 1, Skoletjenesten

Det er hensigten med skoletjenesten at skabe praktisk og aktiv historieundervisning i relation til bondekulturen i Østjylland.

Det er lærerens ansvar sammen med gårdens pædagogiske leder, at tilrettelægge og udføre et skolebesøg på Kringsminde. Således at de faglige og pædagogiske mål for et besøg på gården er opfyldt.

Gennem et besøg på gården får eleverne også kendskab til de sociale forskelle, der var i samfundet dengang, heraf kan de drage paralleller til det samfund, de selv er en del af i dag. Dermed er læringsrummet på Kringsminde med til at give elever med forskellige indlæringsniveauer nye læringsformer. Ved at investere i viden og praktisk kunnen omkring nye begreber, så som grøn bæredygtighed, med afsæt i den gamle bondekultur, bliver begreberne **hånd til hånd og mund til mund** de nye kulturbegreber, der højner det faglige pædagogiske niveau. Med fokus på udvikling af skoletilbuddene til såvel de små som store elever, og hvor understøttende undervisning også er tilgodeset, vil et undervisningsforløb på Museumsgården Kringsminde være et godt tilbud til Fredericias og omegns skoler, hvor læring og trivsel kommer i højsæde gennem praktisk kunnen.

Tilbuddene kan være mange.

- 1) Bondelivet omkring 1920 -1950'erne - der arbejdes i marken med årstidens afgrøder, der laves mad i køkkenet af årstidens afgrøder.
Dyrene passes.
Pigesystemerne afhængig af alder, sy, strik m.m.
- 2) Besøg i bigården - alle elever kommer i bigården, ser hvordan bistadet ser ud indvendigt, hører om honningbiens levevis, laver vokslys, bager boller og smager på honning.
- 3) Får og uld.
- 4) Høst og høsttraditioner.
- 5) Stovask
- 6) Sammen med 4H, arbejdes der i køkkenhaven, fast skoleklasse/fast besøgsdag.
Derudover tilbydes der påsketema, juletraditioner, andre specielle temaer. Tilrettelægges i fællesskab mellem Skolerne og Kringsminde.

Bilag 2, Behov for plads og faciliteter

Kringsminde

- Et moderne køkken, som møder de hygiejniske krav, som stilles til et levnedsmiddelproducerende køkken.
Køkkenet skal kunne bruges til de større arrangementer og til skoletjenesten, når der fremstilles traditionel bondekost og egnsretter. Biavlerne skal have bedre forhold til udvinding af honningen.
Tilgodeses ved etablering af Rum 8 på Oversigtstegningen
- Bedre toiletforhold. Der er i øjeblikket kun et toilet i stueplan og et på 1. sal til brug for frivillige, gårdens gæster og skoletjenesten med 30 børn på en gang. De få ansatte har også krav om at have egne toiletter. Forholdene er i underkanten, når der til de forskellige arrangementer er mellem 100 og 120 frivillige som skal underbringes. Hertil kommer gæsterne.
Tilgodeses ved etablering af Rum 7 på Oversigtstegningen
- Kontorforhold, som er tidssvarende.
Tilgodeses ved inddragelse af lejemålet i den østlige ende
- Mødefaciliteter for fem til ti personer.
Tilgodeses ved inddragelse af lejemålet i den østlige ende
- Tekøkkenfaciliteter til betjening af personale og gæster til mindre møder.
Tilgodeses ved inddragelse af lejemålet i den østlige ende
- Møde- og kursusfaciliteter for 40 – 50 personer.
Tilgodeses ved etablering af Rum 6 på Oversigtstegningen
- Depot og garderobe

Biavlerforeningen har flere forskellige behov.

- Depotplads på i alt 40 m² ud over det den allerede råder over. Foreningen råder over ca. 12 m² i varmecentralen eller Blikskuret, som ligger i nærheden af bigården. Med det stigende antal medlemmer og deltagere på begynderholdene, er der behov for mere materiel i form af bistader og andet udstyr. Ud over rummet ved varmecentralen har foreningen opbevaret en del materiel på loftet over øst fløjen. Det er meget upraktisk at have materiel, der skal bruges, på "fjerndepot". Det er specielt i vinterperioden, hvor bistaderne ikke bruges i deres fulde størrelse, fordi bifamilierne er væsentligt reducerede i forhold til sommerperioden, hvor de kan fylde fire til fem gange mere end om vinteren. De små forhold gør, at det er svært at holde orden på materiellet.
Tilgodeses ved etablering af tilbygning på 40 m² til Blikskuret.
- Et slyngerum på mindst 12 m², som er hygiejnisk og bitæt. Det kan være i et køkken, som deles med Kringsminde. Behovet for et slyngerum er 4-8 dage om året, alt efter hvor mange medlemmer der er i foreningen og hvor meget honning, der skal slynges. Foreningen har hidtil brugt bryggerset på Kringsminde til slyngerum. Det er for lille, og det lever ikke op til de levnedsmiddelhygiejniske standarder. Desuden er det ikke bitæt, og derfor er der altid mange bier i slyngerummet, og det skaber utryghed blandt dem, som arbejder der.
Tilgodeses ved etablering af Rum 8 på Oversigtstegningen

Udvikling af Kringsminde i 2021

- Møde- og kursusfaciliteter for 40 – 50 personer. Begynderundervisningen foregår i folkestuen under hyggelige, men meget for små forhold.
Tilgodeses ved etablering af Rum 6 på Oversigtstegningen
- Bedre toiletforhold. Det eksisterende toilet i hovedbygningen er for mange af biavlerne en nødløsning, når de skal forrette deres nødtørft. Derfor foregår det ofte, i hvert fald for den mandlige del af medlemmerne, på det grønne toilet bag ved varmecentralen.
Tilgodeses ved etablering af Rum 7 på Oversigtstegningen

Bilag 3, En løsningsmodel

Arbejdsgruppen har udarbejdet en første grovskitse over muligheder for bedre og mere optimal udnyttelse af de eksisterende bygninger på Kringsminde.

Til udarbejdelsen af løsningsmodellen er der brugt tre tegninger, dels en, som giver et samlet overblik over hele gården dels en, som kun viser stuehusets indretning, og en som viser Blikskuret. Oversigtstegningen er forsynet med numre på de forskellige rum. Nedenfor er angivet, hvad arbejdsgruppen foreslår, at de enkelte rum anvendes til.

For de to første rum, nemlig stuehuset, henvises til den anden tegning.

Oversigtstegning

1. Vestlige del af stuehuset - Autentisk folkestue/museet (Der henvises til særskilt tegning).
2. Østlige del af stuehuset – Beboet lejemål opsiges. (Der henvises til særskilt tegning).

Mellem stuehuset og rum 3 er der en port med et udnyttet loftsrum. Porten skal fortsat anvendes til port.

3. Levnedsmiddelrum. Det skabes en rum til fryserne fra rum 11a, samt et rum til diverse syltede glas og lign. Adgangen til loftsrummet rum 3 og rum 4 går nu ad en trappe som skal hales ned hver gang den skal bruges. Der skal laves en permanent trappe, så man får adgang til loftsrummet, som bruges til opbevaring af dragter og andre utensilier.
4. Undervisningslokale. Det er de gamle kamre til tjenestefolk. Rummet skal fortsat anvendes til undervisning med plads til 50 personer. Rummet bør isoleres og forsynes med forsatsvinduer. Den udvendige dør bør bevares og indenfor skal der laves en isoleret dør. Varmeforsyningen er for nuværende to flaskegasvarmere, som sender både vanddamp og carbondioxid (CO₂) ud i rummet. Varmeforsyningen kunne med fordel ændres til gulvvarme eller radiatorer langs væggene.
5. Loen forbliver som den er nu. Et autentisk formidlingsrum med tærskværk og opbevaring af korn inden det skal tærskes.
6. Multirum. Det skal bruges til formidling, foredrag, udstilling, værksted. Det foreslås, at portene forbliver som de er, og at der bag portene laves vinduespartier, eventuelt med en døråbning. Portene kan så åbnes, når der skal være lyst i rummet. Der skal være plads til 80 – 100 personer til undervisning. Der bør være plads til alle de frivillige, når de skal underbringes ved større arrangementer. Loftrummet bruges som værksted til gårdens husflidsprojekter (væve, garn og lignende)
7. Nye toiletter og garderobe i dette afsnit. Antal og fordeling fastlægges senere.
8. Nyt køkken som kan godkendes af levnedsmiddelkontrollen. Skal bruges til formidling i skoletjenesten og til større arrangementer. Skal bruges som slyngerum af biavlforeningen.
9. Autentisk hestestald hvor der arbejdes med husflid. Rummet forbliver som det er. Her tænkes blandt andet indrettet et træværksted og lignende. Der tænkes også på at få genskabt karlekammeret, hvor forkarlen boede.

Udvikling af Kringsminde i 2021

10. Kostald. Udstillingsrum. Der findes mange udstillingsobjekter, der ligger forskellige steder på Kringsminde. Vi vil gerne vise dem i båsene, som det fremstår som en permanent udstilling.
11. Svinestald: Kornlager som i dag og depot for haveredskaber til Persillegartneriet.
  - 11a Fortsat depotrum
  - 11b Hønsehus som i dag.
  - 11c Brændeskur og haveredskaber til skolehaver.

Stuehuset

Huset bibeholdes i al væsentlighed som det er. Den vestlige del bruges for nuværende af Kringsminde, mens den østlige er udlejet. Lejemålet opsiges og rumfordelingen bibeholdes. Døren mellem folkekøkkenet og den østlige ende åbnes, så der bliver fri gennemgang. Det nuværende personalekøkken tilbageføres til det oprindelige mælkerum.

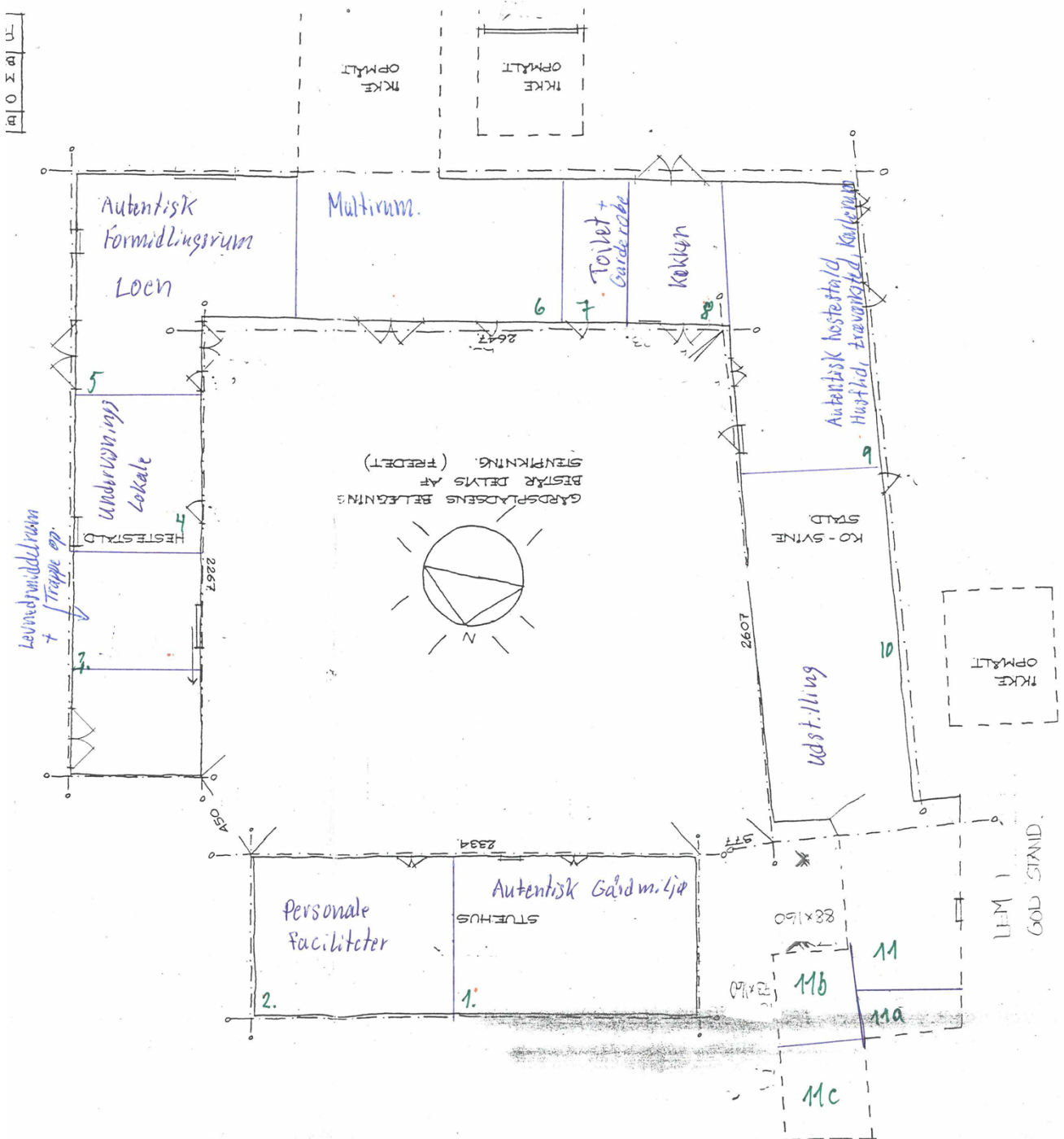
Blikskuret / Varmecentralen

Blikskuret udvides med 40 m² til brug for biavlforeningen til depot.

Tegninger, 3 stk.

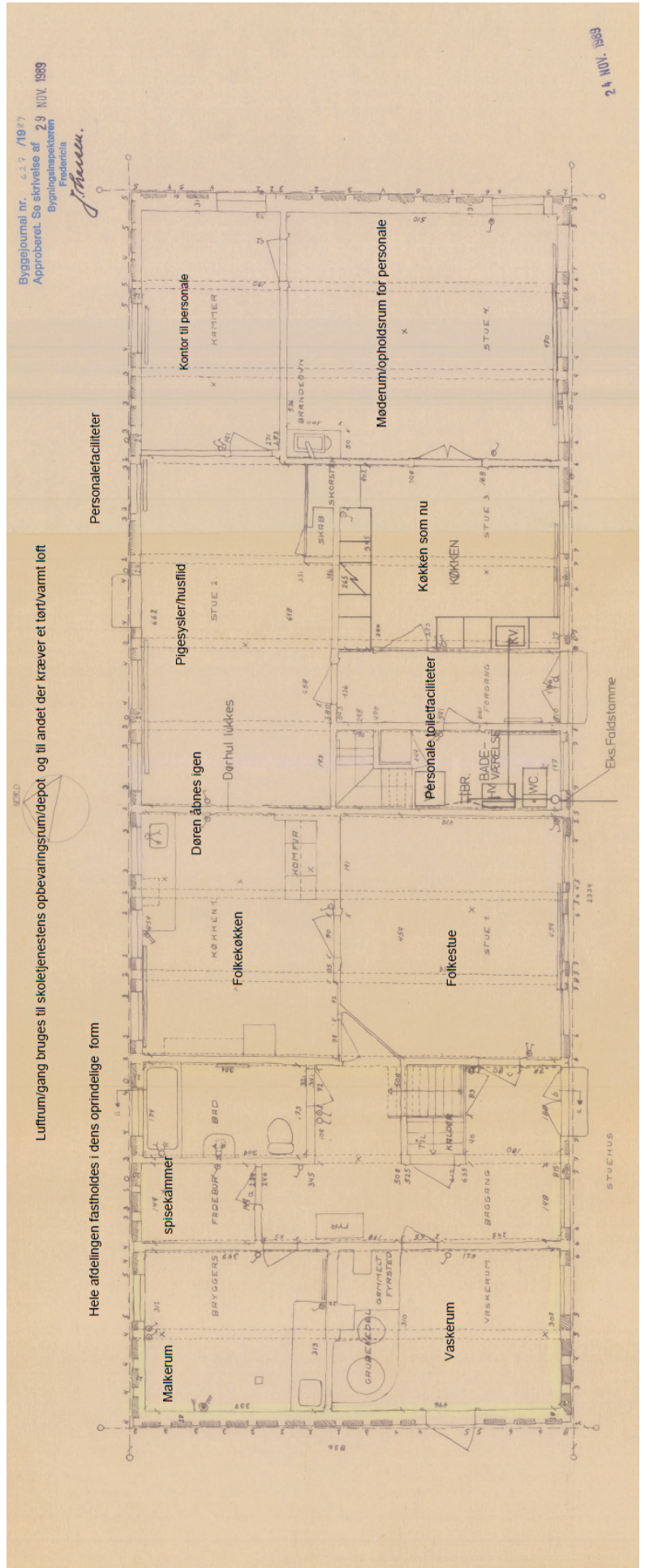
Figur 1, Oversigtstegning af Kringsminde

De enkelte rum er nummereret og anvendelsen er angivet i listen ovenfor.

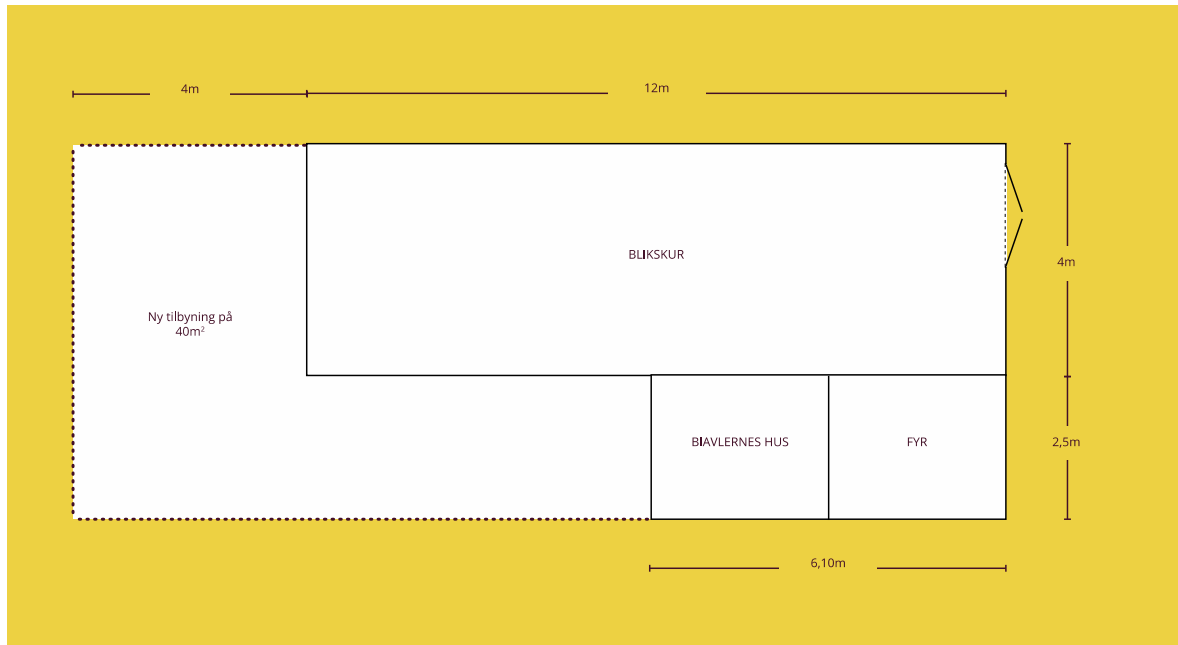

Figur 2, Stuehuset,
Anvendelsen er angivet i de enkelte rum

icia

TILBYGNING AF BLIKSKUR

Bilag 4, Laugene

Persillegartneriet

Det er nok en af de bedst kendte aktiviteter, som findes på Kringsminde. Det sættes i fokus hver gang der annonceres med en publikumsaktivitet. ”Kom og køb friske grøntsager fra Kringsmindes Persillegartneri”. Ca. 15 personer er til tilknyttet persillegartneriet, der hver onsdag året igennem mødes i gartneriet. Man sår, planter og vedligeholde de gamle traditioner omkring dyrkning af grøntsager, som man gjorde det omkring 1920 - 1950.

Husmoderlauget

Pigesysler. Håndarbejde. Strikke og hækle. Kniplinger. Sy kostumer til frivillige enten af gamle folkedragter, der bliver indleveret fra andre frivillige eller sy helt nye. Forarbejdning af uld fra egne får. Ulden skal kartes og spindes på rokken. Til sidst bliver den vasket og farvet, så der kan strikkes bluser af det til de frivillige. Bluserne bruges til årsarrangementer på gården.

Hør og hørforarbejdning

Husmoderlauget og Landbrugslauget er sammen om at dyrke gårdens egen hør. Hør var en vigtig afgrøde på gården i gamle dage. Hør er meget slidstærk og blev brugt til sengetøj, viskestykker og håndklæder. Forarbejdningen af hør er meget krævende, og de unge piger på gården skulle lære alt om hør, for at de kunne blive gode husmødre.

Havelauget

Gårdens prydhave med flagstang og rosenbed rundt om og andre bede med gamle stauder og buske, er under opbygning. Da der foreligger tegninger af prydhaven fra 1950'erne, tegnet af gartner Graungaard, Fredericia er dette udgangspunktet for hvordan prydhaven kommer til at se ud på sigt, når der er frivillige nok til at gå i gang med opgaven for både anlæg og vedligeholdelse af prydhaven.

Landbrugslaug, både for dyr og mark.

Gårdens marker holdes og sættes i omdrift af Landbrugslauget. Det foregår med historiske redskaber og maskiner. De gamle landmænd i lokalområdet kommer tirsdag og torsdag og passer marken efter gamle traditioner. Der sås korn og roer med en gammel såmaskine, marken høstes med selvbinder til august, pløjes og gøres vinterklar igen. Årshjulene holdes i gang.

Kringsminde's husdyrhold er af gamle danske racer i det omfang pt. er praktisk muligt. Det gælder såvel får som fjerkræet.

De afgrøder fra såvel persillegartneriet som fra Landbrugslauget bliver hovedsaglig brugt til formidling af egnsretter i skoleregiet, samt til smagsprøver til arrangementer, og til stalddørssalg ved årsarrangementer på gården.

4H

I samarbejde med byens skoler og landbrugsorganisationen 4H – er der gennem de sidste par år arbejdet med skolehaver i marken. Skolebørnene kommer hver uge og passer deres tilsåede have og mark fra forår og sommeren over, så der kan høstes afgrøder til madlavningen hen på efteråret.

Ølbrygningslaug

Hver gård bryggede øl til eget forbrug. Det blev brygget på bygmalt fra gårdenes egne marker. Ølbryggerne fremviser øl brygget på gamle lokale recepter.

4H

Sammen med landbrugsorganisationen 4H har Kringsminde fået en samarbejdspartner, idet der forelægger undervisningsmaterialer der bruges i skoletjenesten, som lever op til de handleplaner som skolerne arbejder efter i naturfag.

Husflid

Forskellige redskaber, møbler og andre nødvendige brugsting blev produceret på gårdene rundt om i landet. Husflidlauget laver og reparerer de gamle redskaber, samt formidler dette til årsarrangementer. Almuemaling af skabe og andet inventar.

Biavlerforeningen

Bier har været en del af bondekulturen i midten af det 19. århundrede. Derfor er biavl en del af fortællingen om Kringsminde. Honning var på det tidspunkt den eneste lokale sukkerkilde. Fremstilling af sukker fra sukkerroer begyndte først for alvor i slutningen af 1800-tallet. Biavl er nu efter moderne metoder, men biernes biologi og produkter er de samme som for hundrede år siden.

Foreningen har ved udgangen af 2020 i alt 85 medlemmer. Alle medlemmerne er aktive og bor i Fredericia Kommune eller i en af omegnskommunerne. Alle medlemmerne har bistader og deltager derfor i bestøvning af vilde blomster, blomsterende afgrøder, frugttræer med videre til gavn for naturen.

Foreningen har indtil nu ikke betalt anden husleje end deltagelse i formidlingen af biernes verden til skolebørn fra Fredericia Kommune.

Kringsminde set fra luften. Ca. 1930